

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע, מועדים ואירועים שונים

שלוקטו ונאספו לאוצרו של הרב שלמה הלוי שליט"א

פרשת תצווה

המעיל מכפר על עוון לשון הרע

בעשיית המעיל מצווה התורה: "ועשית על שוליו רימוני תכלת... פעמון זהב ורימון פעמון זהב ורימון על שולי המעיל סביב: והיה על אהרון לשרת ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני ה' ובצאתו ולא ימות". בשולי מעילו של הכהן הגדול היו תלויים פעמונים ורימונים, שתפקידם היה להשמיע קול בעת שאהרון הכהן היה נכנס אל הקודש.

ישנה מחלוקת בין הפרשנים בטעם המצווה, הרשב"ם כותב: שקול הפעמונים הוא אזהרה לבני ישראל להתרחק: 'ולפי שצווה הקב"ה וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו, לכך ציוה הקב"ה ונשמע קולו בבאו ויתרחקו השומעים משם'.

לעומתו הרמב"ן סובר שהם תזכורת ואזהרה לכהן הגדול: 'לכך אמר כי צווה בהם בעבור שישמע קולו בקדש, וכנס לפני אדונו כאלו ברשות, כי הבא בהיכל מלך פתאום חייב מיתה'.

אך חז"ל דרשו (ערכין טז ע"א): "מה קרבנות מכפרין, אף בגדי כהונה מכפרין... מעיל מכפר על לשון הרע, אמר הקב"ה: יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול".

מדוע דווקא המעיל נבחר כבגד שמכפר על לשון הרע?

כדי להסביר את ייחודו של המעיל נקדים **סיפור** על שמירת הלשון: מעשה ברוכל אחד שהיה מסתובב בעיירות ומכריז ואומר מי רוצה לקנות סם חיים? והיו כולם נדחקים לקנות ממנו. ר' ינאי שהיה יושב ועוסק בתורה, שמע לפתע את אותו רוכל שהוא מכריז: "מי רוצה לקנות סם חיים" וקרא לו: "בא ועלה אלי ומכור לי", אמר לו הרוכל: "אתה אינך צריך לסחורתי ולא שכמותך". הפציר בו ר' ינאי ועלה אליו הרוכל. הגיש לו הרוכל ספר תהילים והראה לו את הפסוק 'מי האיש החפץ חיים' ומה כתוב אחריו? 'נצור לשונך מרע... סור מרע ועשה טוב'. (ויקרא רבה טז, ב).

פירש ה'כלי יקר': "לפי שהמעיל מכפר על לשון הרע, על כן היה כולו תכלת, כי תכלת דומה לים. וע"י התכלת יסתכל על הים וממנו יראה וכן יעשה. כי בים נאמר (איוב לח, י-יא): "ואשבר עליו חקי ואשים בריח ודלתים. ואמר עד-פה תבוא ולא תוסיף"... כך נתן הקב"ה אל הלשון חומה ובריח, כמו שאמרו חז"ל, ולא עוד אלא שהקפתי לך שני חומות, אחת של עצם ואחת של בשר... והיה מן הראוי שילמד האדם מן הים אשר אינו עובר דלתים ובריח ואינו פורץ גדרו. וזהו טעם התכלת שדומה לים. כי בהסתכלו בתכלת - יהיה נזכר בים שדומה לו בצבע, וממילא יתבונן אז במעשה הים וממנו יראה וכן יעשה".

ועוד מוסיף ה'כלי יקר': "ועל עניין הקפת שני החומות אמר "והיה פי-ראשו, בתוכו שפה יהיה לפיו", כי גם הלשון צריך להיות כך שיהיה פי ראשו בתוכו, תוך החומה הסמוכה לו והיא של עצם. וכנגד החומה של בשר (אלו השפתיים), אמר "שפה יהיה לפיו... לא יקרע" כדי שלא יקרע את שני החומות כאמור.

הבה נשמור פינו מחטוא בלשונו נסור מרע ונעשה רק טוב...

שבת שלום ומבורך

מצווה לפרסם בעבודה ובבית הכנסת

www.dvar-tora.co.il